

dosarul nr. 2ra-1773/18

Instanța de fond: judecătoria Chișinău, sediul Botanica: V. Puica

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru

DECIZIE

05 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursurile declarate de către Scurtu Radu, reprezentat de avocatul Proni Aliona și Luca Mihail

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Scurtu Radu împotriva lui Luca Mihail, Luca Natalia, Luca Evghenia, Varinschii Iurii, Varinschii Andrei și Varinschii Alexandru cu privire la repunerea în termen a acțiunii, rezoluțiunea contractului de avans, încasarea sumei avansului, a dobânzii de întârziere, costului îmbunătățirii bunului și declararea nulă a contractului de donație,

și la cererea reconvențională depusă de Luca Mihail împotriva lui Scurtu Radu și Societatea cu răspundere limitată „Bridis-Grup” cu privire la încasarea sumei pentru folosirea bunului imobil și evacuarea,

împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins cererile de apel declarate de către Luca Mihail și Scurtu Radu, reprezentat de avocatul Proni Aliona și s-a menținut hotărârea din 20 aprilie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 26 noiembrie 2014, Radu Scurtu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Luca, Nataliei Luca, Evgheniei Luca, Iurii Varinschii, Andrei Varinschii și Alexandru Varinschii cu privire la repunerea în termen a acțiunii, rezoluțiunea contractului de avans nr. 8282 din data de 30 octombrie 2008 încheiat între Scurtu Radu și Mihail Luca, Iurii Varinschii, încasarea sumei avansului în mărime de 199 000 de dolari SUA, dobânzii de întârziere în mărime de 142 909 de dolari SUA, costului îmbunătățirii bunului în mărime de 1 314 774,12 de lei și declararea nulă a contractului de donație nr. 740 din data de 26 februarie 2015.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat, că la data de 30 octombrie 2008, între Radu Scurtu, Mihail Luca și Iurii Varinschii a fost încheiat un contract de avans,

conform căruia Mihail Luca și Iurii Varinschii s-au obligat să vândă lui Radu Scurtu, bunul imobil cu destinația nelocativă, amplasat în str. Independenței, 21, mun. Chișinău, până la data de 08 noiembrie 2008 în sumă de 200 000 de dolari SUA.

A menționat că, conform pct. 1 al contractului de avans, Radu Scurtu a transmis lui Mihail Luca și Iurii Varinschii suma de 199 000 de dolari SUA, iar el a primit în posesie încăperea nelocativă din str. Independenței, 21, mun. Chișinău, unde cu acordul coproprietarilor a executat lucrări de reparație capitală.

A afirmat că, până în prezent Mihail Luca și Iurii Varinschii se eschivează de la executarea contractului în avans, și anume, la încheierea legală a contractului de vânzare a imobilului și înregistrarea contractului la ÎS „Cadastru” și, nici nu restituie suma recepționată de 199 000 dolari SUA.

A indicat că, la data de 05 noiembrie 2014, a fost respinsă acțiunea lui cu privire la declararea valabilității contractului de vânzare-cumpărare, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil și obligarea OCT Chișinău să înregistreze dreptul de proprietate.

A invocat că, în perioada anilor 2008-2009, el a executat lucrări de construcție/reparație a încăperii în litigiu suportând cheltuieli estimate la suma de 1 314 774,12 de lei, confirmate prin raportul de constatare tehnico-științifică nr.103 din 27 martie 2015, care solicită să fie încasate din contul părților.

A afirmat că, potrivit pct.2 al contractului de avans, contractul de vânzare-cumpărare urma a fi încheiat până la data de 08 noiembrie 2008, însă având în vedere neexecutarea la timp a obligațiilor de plată, reclamantul a calculat părților o dobândă de întârziere în mărime de 142 909,27 de dolari SUA.

A specificat că, sumele bănești au fost transmise părâtului Mihail Luca în perioada în care acesta se afla în relații de căsătorie cu Natalia Luca, astfel că, cerințele sale sus invocate sunt înapentate și față de Natalia Luca.

Totodată insistă că, contractul de donație nr.740 din 26 februarie 2015 încheiat între Natalia Luca și Eugenia Luca este fictiv și urmează a fi declarat nul în baza prevederilor art. 221 și 232 Cod civil.

A susținut că, acțiunea sa este depusă în termen, însă în cazul în care instanța de judecată va constata omiterea termenului de prescripție, solicită repunerea în termen.

Reclamantul și-a modificat și concretizat cerințele de mai multe ori, solicitând, repunerea în termen a acțiunii, rezoluțiunea contractului de avans din data de 30 octombrie 2008, încasarea din contul părților Varinschi Iurii, Varinschii Alexandru, Varinschii Andrei, Luca Mihail și Luca Natalia în mod solidar, în beneficiul lui a sumelor de 199 000 de dolari SUA, suma avansului primit în baza contractului din data de 30 octombrie 2008, a sumei de 142 909,27 de dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere, a sumei de 1 314 774,12 de lei cu titlu de cheltuieli suportate la îmbunătățirea imobilului, a sumei de 25 000 de lei cu titlu de taxa de stat achitată, a sumei de 4 125,80 de lei cu titlu de onorariu, a sumei de 2 562,90 de lei cheltuieli suportate pentru executorul judecătoresc, a sumei de 360 de lei cheltuieli suportate pentru serviciile ÎS „Registru”, a sumei de 10 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și alte cheltuieli, declararea nulității contractului de donație nr.740 din data de 26 februarie 2015 încheiat între Luca Natalia și Luca Eugenia.

La data de 23 februarie 2015, Mihail Luca a depus cerere reconvențională împotriva lui Scurtu Radu și SRL „Bridis Grup”, care a fost de mai multe ori concretizată, solicitând, încasarea din contul lui Scurtu Radu și SRL „Bridis Grup” în beneficiul său a sumei de 1 146 977,30 de lei cu titlu de plată pentru folosirea imobilului, evacuarea lui Radu Scurtu și SRL „Bridis Grup” din imobilul situat pe str. Independenței, 21, mun. Chișinău, încasarea din contul lui Radu Scurtu și SRL „Bridis Grup” a sumei de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În motivarea cererii reconvenționale a indicat că, la data de 15 aprilie 2005 între SRL „Bridis Grup”, reprezentată de Scurtu Radu, și proprietarii imobilului situat pe adresa str. Independenței, 21, mun. Chișinău, Luca Natalia, Luca Mihail, Varinschii Tatiana și Varinschii Iurii a fost încheiat contractul de locațiune, în baza căruia SRL „Bridis Grup” a primit autorizația de funcționare nr.17078 din data de 19 mai 2005.

A menționat că, la data de 28 februarie 2008, Judecătoria Botanica, mun. Chișinău a delimitat imobilul situat de adresa str. Independenței, 21, mun. Chișinău. Ulterior, la data de 30 octombrie 2008, a fost încheiat contractul de avans.

Au susținut că, la data de 09 ianuarie 2010, între SRL „Bridis Grup” și Natalia Luca a fost încheiat un nou contract de locațiune, iar la data de 15 martie 2011, a decedat coproprietarul imobilului în litigiu, Tatiana Varinschii.

A relevat că, prin hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din data de 30 septembrie 2013, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 05 noiembrie 2014 a fost respinsă acțiunea lui Scurtu Radu împotriva lui Luca Mihail și Varinschii Iurie cu privire la recunoașterea legalității tranzacției de vânzare-cumpărare a subsolului în litigiu, la prețul de 200 000 de dolari SUA și recunoașterea dreptului de proprietate și obligarea OCT Chișinău de a înregistra dreptul de proprietate asupra subsolului. Totodată, a fost respinsă și acțiunea înaintată de către Luca Natalia împotriva lui Scurtu Radu, Varinschii Iurie, Varinschii Alexandru și Varinschii Andrei cu privire la recunoașterea nulă a contractului de avans din data de 30 octombrie 2008 și aducerea părților la poziția inițială.

A invocat că, Scurtu Radu î-și desfășoară activitatea de întreprinzător în proprietatea sa, fără acordul său, încasează beneficii pe urma folosirii proprietății lui și nu dorește eliberarea acesteia benevol, încălcându-i dreptul legal de dispoziție asupra proprietății sale.

A susținut că, conform certificatului eliberat de Centrul de Evaluări Imobiliare, subsolul în litigiu are o suprafață de 147 m.p., poate fi dat în locațiune lunară cu o sumă de 38 505 lei. Astfel, fiind coproprietar a 1/2 din acest subsol, a suportat pierderi pe care le estimează la suma de 19 252,50 lei.

Prin hotărârea din 20 aprilie 2016 a Judecătoriei Botanica mun. Chișinău, acțiunea de bază a fost admisă parțial.

S-a constatat că Scurtu Radu la înaintarea acțiunii civile nu a depășit termenul de prescripție extinctivă. A fost rezoluționat contractul de avans din data de 30 octombrie 2008, încheiat între Scurtu Radu, Luca Mihail și Varinschii Iurii. A fost încasat din contul lui Luca Mihail și Varinschii Iurii în beneficiul lui Scurtu Radu câte 99 500 de dolari SUA cu titlu de avans, și 408,90 de dolari SUA cu titlu de dobândă de întârziere, iar în total câte 99 908,90 de dolari SUA, convertiți în lei moldovenești la data executării hotărârii. A fost încasat din contul lui Luca Mihail și Iurii Varinschii,

în mod solidar, în beneficiul lui Radu Scurtu suma de 34 367,75 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Scurtu Radu împotriva lui Luca Mihail, Luca Natalia, Luca Evghenia, Varinschii Iurii, Varinschii Andrei și Varinschii Alexandru a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost respinsă pretenția lui Scurtu Radu privind declararea nulității contractului de donație nr.740 din 26 februarie 2015, încheiat între Natalia Luca și Eugenia Luca.

A fost admisă parțial acțiunea reconvențională și s-a dispus a încasa din contul lui Scurtu Radu și SRL „Bridis Grup”, în mod solidar, în beneficiul lui Luca Mihail suma de 407 206,80 de lei, cu titlu de plată pentru folosirea imobilului, și suma de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 408 206,80 de lei. A fost evacuat Scurtu Radu și SRL „Bridis Grup” din subsolul și mansarda, parte componentă a imobilului din str. Independenței, nr.21, mun. Chișinău, nr. cadastral XXXXX și s-a încasat din contul SRL „Bridis Grup” în beneficiul statului suma de 1 131,20 de lei cu titlu de taxa de stat.

Măsurile de asigurare a acțiunii impuse prin încheierile din 15 ianuarie 2014, 02 martie 2015 au fost menținute până la executarea hotărârii judecătorești. Măsurile de asigurare a acțiunii impuse prin încheierea din 31 martie 2015 privind aplicarea sechestrului au fost revocate (f.d. 223-224 Vol. II, 1-17, Vol. III).

Prin decizia din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse cererile de apel declarate de către Luca Mihail și Scurtu Radu, reprezentat de avocatul Proni Aliona și s-a menținut hotărârea din 20 aprilie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău (f.d.16, 17-31, Vol. IV).

La 11 iunie 2018, Scurtu Radu, reprezentat de avocatul Proni Aliona, a declarat recurs împotriva actelor judecătorești ale instanțelor inferioare, solicitând admiterea acestuia și casarea parțială a decizie din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 20 aprilie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău.

La 12 iulie 2018, a declarat recurs împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, Luca Mihail, solicitând admiterea acestuia și casarea integrală a decizie din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului Scurtu Radu, reprezentat de avocatul Proni Aliona a invocat că instanța a interpretat în mod eronat legea nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Ilegalitatea actelor instanțelor ierarhic inferioare se impune, deoarece concluziile instanțelor expuse în actele contestate sunt ilegale și contradictorii cu circumstanțele de fapt ale cauzei, iar la adoptarea lor instanța a încălcat și aplicat eronat normele de drept procedural și material.

Recurentul apreciază critic concluziile instanței de apel precum că Luca Mihail a fost prejudiciat, și astfel sa încasat suma chiriei în baza scrisorilor din 23 decembrie 2014, 17 martie 2015 și din 21 aprilie 2015 eliberate de SRL “Centrul de evaluări imobiliare” în sumă de 330 750 de lei or, cuantumul chiriei poate fi stabilit numai prin acordul părților, confirmat în scris de către ambele părți și nicidecum prin careva scrisori.

Concomitent recurentul a menționat că instanța a dispus încasarea în mod solidar a mijloacelor bănești din contul SRL „Bridis Grup” și Scurtu Radu în calitate de administrator al SRL „Bridis Grup”, concluzionând în acest sens că el l-a prejudiciat pe locatorul Luca Mihail, însă consideră concluziile instanței în acest sens neîntemeiate deoarece, SRL „Bridis Grup” este Societate cu răspundere limitată iar Scurtu Radu în calitate de persoană fizică și fondator/administrator nu poate duce răspundere pentru careva posibile datorii a întreprinderii.

Luca Mihail în recursul declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018, a invocat ilegalitatea deciziei contestate indicând că consideră decizia contestată ilegală, neîntemeiată și emisă cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Recurentul a mai susținut că instanța a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 26 iulie 2018 și 03 august 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Scurtu Radu prin referința depusă la 05 septembrie 2018, a solicitat respingerea cererii de recurs declarate de Luca Mihail, ca inadmisibilă.

La 09 octombrie 2018 au depus referință Varinschii Alexandru și Varinschii Andrei împotriva cererii de recurs declarate de Scurtu Radu, reprezentat de avocatul Proni Aliona, solicitând respingerea acesteia ca fiind inadmisibilă.

La 23 aprilie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei din 06 martie 2018 (f.d. 32, Vol. IV).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Scurtu Radu, reprezentat de avocatul Proni Aliona la 11 iunie 2018 și recursul declarat de către Luca Mihail la 12 iulie 2018 împotriva deciziei instanței de apel din 06 martie 2018, sunt depuse în termen, în situația în care la materialele dosarului date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent lipsesc.

Examinând recursul declarat de Scurtu Radu, reprezentat de avocatul Proni Aliona la 11 iunie 2018 și recursul declarat de către Luca Mihail, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție le consideră întemeiate și care urmează a fi admise cu casarea integrală a deciziei contestate și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței

de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 432 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

După cum s-a stabilit din materialele dosarului, conform contractului de avans nr. 8282 din 30 octombrie 2008, Scurtu Radu a transmis lui Luca Mihail și Varinschii Iurii un avans în sumă de 199 000 dolari SUA, în vederea încheierii contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil cu destinația nelocativă, amplasat în mun. Chișinău, str. Independenței, 21.

Conform pct. 1 din contractul de avans, Radu Scurtu a transmis lui Mihail Luca și Iurii Varinschii suma de 199 000 de dolari SUA, iar el a primit în posesie încăperea nelocativă din str. Independenței, 21, mun. Chișinău, unde cu acordul coproprietarilor a executat lucrări de reparație capitală.

Din conținutul actului juridic enunțat mai rezultă că, contractul de vânzare-cumpărare, urma a fi încheiat până la data de 08 noiembrie 2008, la prețul de 200 000 de dolari SUA, însă având în vedere neexecutarea la timp a obligațiilor de plată, reclamantul a calculat pârâților o dobândă de întârziere în mărime de 142 909,27 de dolari SUA.

Astfel, fără echivoc se denotă că, contractul de vânzare-cumpărare având ca obiect imobilul din mun. Chișinău, str. Independenței 21, nu a fost încheiat până la data specificată în contract, inclusiv nu a fost încheiat până la adresarea în instanță cu acțiune, mai mult ca atât, pârâții intimații nu au negat acest fapt.

Prin urmare, obligația pecuniară a devenit scadentă la data de 09 noiembrie 2008.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Mihail Luca, Nataliei Luca, Evgheniei Luca, Iurii Varinschii, Andrei Varinschii și Alexandru Varinschii, Scurtu Radu a solicitat repunerea în termen a acțiunii, rezoluțiunea contractului de avans nr. 8282 din data de 30 octombrie 2008, încasarea sumei avansului în mărime de 199 000 de dolari SUA, dobânzii de întârziere în mărime de 142 909 de dolari SUA, costului îmbunătățirii bunului în mărime de 1 314 774,12 de lei, a sumei de 25 000 de lei cu titlu de taxa de stat achitată, a sumei de 4 125,80 de lei cu titlu de onorariu, a sumei de 2 562,90 de lei cheltuieli suportate pentru executorul judecătoresc, a sumei de 360 de lei cheltuieli suportate pentru serviciile ÎS „Registru”, a sumei de 10 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și declararea nulității contractului de donație nr.740 din data de 26 februarie 2015 încheiat între Luca Natalia și Luca Eugenia.

La rândul său, Luca Mihail a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui Scurtu Radu și SRL „Bridis Grup”, solicitând încasarea din contul lui Scurtu Radu și SRL „Bridis Grup” în beneficiul său a sumei de 1 146 977,30 de lei cu titlu de plată pentru folosirea imobilului, evacuarea lui Radu Scurtu și SRL „Bridis Grup” din imobilul situat pe str. Independenței, 21, mun. Chișinău, încasarea din contul lui Radu Scurtu și SRL „Bridis Grup” a sumei de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Judecând cauza, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii inițiale în partea rezoluțiunii contractului de avans din data de 30 octombrie 2008, încheiat între Scurtu Radu, Luca Mihail și Varinschii Iurii, și a dispus încasarea a câte 99 500 de dolari SUA cu titlu de avans, din contul lui Luca Mihail și Varinschii Iurii, dobânzii

de întârziere în mărime de 408,90 de dolari SUA și cheltuielilor de judecată în mărime de 34 367,75 de lei și a acțiunii reconvenționale în partea încasării din contul lui Scurtu Radu și SRL „Bridis Grup”, în mod solidar, în beneficiul lui Luca Mihail a sumei de 407 206,80 de lei, cu titlu de plată pentru folosirea imobilului și a sumei de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, iar în total suma de 408 206,80 de lei.

Totodată a fost evacuat Scurtu Radu și SRL „Bridis Grup” din subsolul și mansarda, parte componentă a imobilului din str. Independenței, nr. 21, mun. Chișinău, nr. cadastral XXXXX și s-a încasat din contul SRL „Bridis Grup” în beneficiul statului suma de 1 131,20 de lei cu titlu de taxa de stat.

Judecând apelurile declarate de către Luca Mihail și Scurtu Radu, reprezentat de avocatul Proni Aliona, instanța de apel le-a respins și a menținut hotărârea primei instanțe.

Instanța de recurs menționează, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele. Mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator și emise cu interpretarea eronată a normelor de drept material aplicabile la caz.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată, că decizia instanței de apel, trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în proces, și să răspundă în mod expres la toate cererile și obiecțiile formulate de apelant și intimat (Principiul nr. 6 al Recomandării nr. R (84) 5 privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea justiției adoptată de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la 28 februarie 1984).

Astfel, formulările din conținutul deciziei trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve (necondiționalitate), oficialitate și relevanță.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (4) Codul de procedură civilă, ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele

Iar, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite în norma enunțată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi, instanța de apel judecând apelul a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor pricinii, referindu-și la aceleași constatări reținute la adoptarea hotărârii de prima instanță, fără a examina legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile și legislația ce guvernează litigiul în cauză.

În acest context se va remarca că instanța de recurs găsește drept neînțeleasă, lipsită de certitudine și neîntemeiată concluzia instanței de apel referitor la respingerea cerinței reclamantului privind încasarea datoriei din partea copârâților Luca Natalia, Varinschii Andrei, Varinschii Alexandru, Luca Mihail și Varinschii Iurii în mod solidar, din motiv că nu s-au prezentat probe din care s-ar putea conchide că obligațiile ce derivă din contractul de avans nr. 8282 din 30 octombrie 2008 au fost asumate în interesul familiei și prin aceasta au sporit bunurile comune ale soților.

În acest sens, Colegiul notează că nici un participant la proces, inclusiv copârâții nu a indicat, că soții Luca și Varinschii ar fi dus gospodării separate. Mai mult, Luca Mihail și Varinschii Iurii au primit suma de 199 000 de dolari SUA în perioada când aceștia se aflau în relații de căsătorie.

Or, potrivit certificatului de divorț nr. 576, anexat la materialele cauzei (f.d. 186, Vol. I), căsătoria între Luca Mihail și Luca Natalia a fost desfăcută la 02 septembrie 2012, pe când suma de 199 000 de dolari SUA în temeiul contractului de avans nr. 8282 din 30 octombrie 2008 a fost primită de către aceștia, de la Scurtu Radu, la 30 octombrie 2008.

În afară de aceasta, Colegiul notează că soția lui Varinschii Iurii – Varinschii Tatiana, a decedat la data de XXXXX, iar succesori legali ai acesteia sunt Varinschii Alexandru și Varinschii Andrei.

Astfel, reieșind din dispozițiile art. 24 din Codul familiei, fiecare soț răspunde pentru obligațiile proprii cu bunurile proprietate personală și cu cota-parte din proprietatea în devălmășie, care poate fi determinată de către instanța judecătorească la cererea creditorului.

Soții răspund cu întreg patrimoniul lor pentru obligațiile care au fost asumate în interesul familiei, fie și numai de unul dintre ei, precum și pentru repararea prejudiciului cauzat ca urmare a săvârșirii de către ei a unei infracțiuni, dacă prin aceasta au sporit bunurile comune ale soților.

Totodată, potrivit art. 371 Cod civil, bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sânt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri.

Orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie până la proba contrară.

Conform art. 1540 alin. (2) dacă cel ce a lăsat moștenirea a fost debitor solidar, moștenitorii poartă această răspundere solidară.

Totodată, potrivit art. 530 Cod civil, dacă doi sau mai mulți debitori datorează o prestație în așa fel încât fiecare este dator să efectueze întreaga prestație, iar creditorul poate pretinde fiecăruia din debitori executarea, atunci debitorii sânt legați solidar.

Conform art. 531 Cod civil , o obligație solidară nu se prezumă, ci se naște prin act juridic, prin lege sau atunci când prestația este indivizibilă.

Deci, concluzia instanței de apel precum că nu s-au prezentat probe din care s-ar putea conchide că obligațiile ce derivă din contractul de avans nr. 8282 din 30 octombrie 2008 au fost asumate în interesul familiei și prin aceasta au sporit bunurile comune ale soților, este neîntemeiată și contravine prevederilor legale enunțate.

Cu referire la cele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a considerat soluția dată în prezentul litigiu drept una arbitrară, or, instanța de apel, care a menținut soluția primei instanțe, s-a expus în privința raționamentului respingerii acțiunii în sensul enunțat, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, precum și fără a elucida următoarele aspecte.

De asemenea sunt inconsistente afirmațiile instanțelor privind faptul că în temeiul contractului de locațiune din 15 aprilie 2005, încheiat între Varinschii Iurii, Varinscaia Tatiana, Luca Mihail, Luca Natalia și SRL “Bridis Grup” privind folosirea bunului imobil din mun. Chișinău, str. Independenței 21, urmează a fi încasată plata chiriei în mod solidar de la SRL “Bridis Grup” și Scurtu Radu, or, acesta în calitate de persoană fizică și fondator/administrator al SRL “Bridis Grup” nu poate purta răspundere și pentru careva datorii ale persoanei juridice.

În continuare, Colegiul evidențiază că fără a determina statutul bunului litigios și prezentarea unui contract de arendă cu dreptul de a transmite terenul în sublocațiune semnat de administrația publică locală, nu se poate concluziona legalitatea încasării chiriei pentru terasă, în sumă de 76 456,0 lei.

Colegiul notează că aspectele nominalizate sunt importante pentru justa soluționare a litigiului, iar instanța de recurs nu poate corecta erorile judiciare depistate, pe când instanța de apel dispune de atribuții de dezvoltare devolutivă a fondului cauzei prin prisma verificării temeiniciei hotărârii primei instanțe atât în fapt, cât și în drept.

Astfel, instanța de recurs conchide că decizia instanței de apel nu conține nici o apreciere ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Din considerentele menționate, întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și, deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel sub aspectele sus-enunțate.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de omisiunile indicate în prezenta decizie, să constate și să verifice toate circumstanțele ce prezintă importanță pentru soluționarea justă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 Cod de procedură civilă, probele administrate, și, în dependență de situația stabilită, aplicând normele de drept incidente, să emită o decizie legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 444 și 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admit recursurile declarate de către Scurtu Radu, reprezentat de avocatul Proni Aliona și Luca Mihail.

Se casează integral decizia din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, emisă în în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Scurtu Radu împotriva lui Luca Mihail, Luca Natalia, Luca Evghenia, Varinschii Iurii, Varinschii Andrei și Varinschii Alexandru cu privire la repunerea în termen a acțiunii, rezoluțiunea contractului de avans, încasarea sumei avansului, a dobânzii de întârziere, costului îmbunătățirii bunului și declararea nulă a contractului de donație,

și la cererea reconvențională depusă de Luca Mihail împotriva lui Scurtu Radu și Societatea cu răspundere limitată „Bridis-Grup” cu privire la încasarea sumei pentru folosirea bunului imobil și evacuarea, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Galina Stratulat